

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده : تربیت بدنی و علوم ورزشی

گروه: مدیریت ورزشی

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته: تربیت بدنی و علوم ورزشی گوایش: مدیریت ورزشی

تعیین و اولویت بندی نیازهای آموزشی دانشجویان تربیت بدنی در زمینه کارآفرینی

مؤلف :

حسین خسروانی فرد

استاد راهنما :

دکتر اسماعیل شریفیان

استاد مشاور :

دکتر طهمورث نورایی

تابستان ۱۳۹۱

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط درجه کارشناسی ارشد به

گروه مدیریت ورزشی

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

دانشجو : حسین خسروانی فرد

استاد راهنما : دکتر اسماعیل شریفیان

استاد مشاور : دکتر طهمورث نورایی

داور ۱ : دکتر محمد تقی امیری خراسانی

داور ۲ : دکتر علیرضا الهی

معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده : تربیت بدنی و علوم ورزشی

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است.

تقدیم به :

تقدیم به نخستین خاستگاه اندیشه ام، معلم زندگیم پدر مهربانم که بزرگی پرواز در آسمان اندیشه را اول بار در

مکتب وی آموختم.

تقدیم به تک گل آسمان باغ زندگیم، قرارگاه من در لحظه های دلتانگیم مادر عزیزم که به دلگرمی پشتیبانی او

هرگز یأس و نامیدی در دلم راه نیافت.

تقدیم به همسفر زندگیم همدم جوانیم و همسر فداکارم که زیباترین جلوه های محبت از او دریغ نشد.

و تقدیم به آنان که در وادی گمنامیها، عشق ، علم و ایمان را در گوش جانم نجوا نمودند.

تشکر و قدردانی:

حمد و سپاس خداوند متعال را به جای می آورم که دمی دیگر را به من فرصت عطا فرموده است تا بتوانم از محضر گرانبهای اساتید محترم کسب فیض نموده و در پاسخ به حق شناسی آنها ادای احترام نمایم. از آنجاییکه همیشه و در همه حال شرمنده الطاف و توجهات آن بزرگواران بوده ام لذا بر خود وظیفه می دانم که در مقام شاگردی زبان به تشکر و تقدیر گشوده و بدین ترتیب گوشه ای از زحماتشان را پاس بدارم بدین ترتیب از کلیه عزیزانی که در تمامی مراحل زندگی اعم از تحصیلات و یا سایر شئونات یار و یاورم بوده اند تشکر می نمایم.

بدینوسیله مراتب امتحان و سپاس بی دریغ خود را به حضور استاد راهنمای ارجمند جناب آقای دکتر اسماعیل شریفیان که با صرف وقت و راهنماییهای خود مرا در انجام این تحقیق یاری نمودند تقدیم می کنم و از استاد مشاور ارجمند جناب آقای دکتر طهمورث نورایی که با راهنماییهای روش‌نگرانه خود حقیر را در تهیه و تدوین این پایان نامه یاری نمودند صمیمانه تشکر می کنم. همچنین از همسر فداکارم که با حمایت و مساعدت خود مشوق صدیقی در تنگنای پژوهش این پژوهش برایم بود تشکر می نمایم. باشد که گوشه ای ناچیز از زحمات این عزیزان را پاسخ گفته باشم.

چکیده:

این پژوهش با هدف تعیین و اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی اجرا گردید. روش تحقیق مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی بود. این پژوهش به صورت میدانی و از طریق پرسشنامه انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر دانشجویان، استادی و کارآفرینان ورزشی بودند که روش نمونه‌گیری آن برای دانشجویان (n: ۳۳۸) و استادی (n: ۱۶۰) به صورت خوش‌ای و برای کارآفرینان (n: ۱۶۹) به صورت تصادفی بود. برای مقایسه نظرات سه گروه در زمینه نیازهای آموزشی کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی از آزمون ناپارامتریک کروسکال والیس استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین نظرات سه گروه، اختلاف معنی داری وجود دارد. تنها بین نظرات استادی و کارآفرینان ورزشی در زمینه عامل ارزیابی و توسعه کسب و کار موجود اختلاف معنی داری وجود نداشت. به منظور مقایسه نظرات سه گروه در زمینه اولویت بندی آموزشی کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی نیز از آزمون تجزیه و تحلیل فریدمن استفاده شد. نتایج این آزمون نیز نشان داد که بین نظرات سه گروه در این زمینه نیز اختلاف معنی داری وجود دارد و طبق نظر سه گروه، اولویت اول آموزشی کارآفرینی برای دانشجویان تربیت بدنی عامل خلق اندیشه کسب و کار شناخته شد.

واژگان کلیدی: کارآفرینی، نیازهای آموزشی، دانشجویان تربیت بدنی، استادی تربیت بدنی، کارآفرینان ورزشی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول : طرح تحقیق	
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ تعریف مسئله و بیان سوال های اصلی تحقیق	۵
۳-۱ اهمیت و ضرورت اجرای تحقیق	۸
۴-۱ اهداف تحقیق	۱۱
۵-۱ فرضیه های تحقیق	۱۱
۶-۱ پیش فرض های تحقیق	۱۱
۷-۱ محدوده تحقیق	۱۲
۸-۱ محدودیت های تحقیق	۱۲
۹-۱ تعریف واژه های تحقیق	۱۳
۹-۱ تعریف نظری تحقیق	۱۳
۹-۲ تعریف عملیاتی تحقیق	۱۴

الف

فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۱۶	۱-۲ مقدمه
۱۶	۲-۱ مبانی نظری پژوهش
۱۶	۲-۲-۱ تاریخچه کارآفرینی و آموزش کارآفرینی
۱۹	۲-۲-۲ تعریف کارآفرین و کارآفرینی
۲۲	۳-۲-۲ انواع کارآفرینی
۲۲	۴-۲-۲-۱ کارآفرینی مستقل
۲۲	۴-۲-۲-۲ کارآفرینی اجتماعی
۲۲	۴-۲-۲-۳ کارآفرینی سازمانی
۲۳	۴-۲-۲-۴ کارآفرینی شرکتی
۲۴	۴-۲-۲-۵ ویژگی کارآفرینان
۲۷	۵-۲-۲ نقش کارآفرینان
۲۸	۶-۲-۲ آموزش کارآفرینی
۳۲	۱-۶-۲-۲ ابعاد آموزش کارآفرینی

۳۲	۲-۶-۲ اهداف آموزش کارآفرینی
۳۳	۲-۶-۳ مراحل آموزش کارآفرینی
۳۴	۲-۶-۴ توصیه های بهبود آموزش کارآفرینی
۳۵	۲-۶-۵ تعریف کارآفرینی در اهداف آموزشی
۳۶	۲-۶-۶ ضرورت آموزش کارآفرینی در ایران
۳۷	۲-۷-۱ کارآفرینی و دانشگاه
۳۸	۲-۷-۲ ارتباط بین کارآفرینی و دانشگاه
۳۹	۲-۸-۱ اشتغال و کارآفرینی
۴۰	۲-۸-۲ آمار نرخ بیکاری در کشور
۴۲	۲-۹-۱ کارآفرینی و اشتغال در ورزش
۴۴	۲-۱۰-۱ نیازسنجی آموزشی
۴۵	۲-۱۰-۱ دلایل ضرورت نیازسنجی آموزشی
۴۶	۲-۱۰-۲ زمینه های انجام نیاز سنجی
۴۶	۲-۱۰-۳ انواع نیازسنجی

۴۶ ----- ۴-۱۰-۲ اصول نیازسنجی

۴۷ ----- ۳-۲ پیشینه تحقیق

۴۷ ----- ۱-۳-۲ تحقیقات انجام شده در داخل کشور

۵۰ ----- ۲-۳-۲ تحقیقات انجام شده در خارج از کشور

۵۳ ----- ۴-۲ خلاصه تحقیقات انجام شده

فصل سوم : روش شناسی تحقیق

۵۶ ----- ۱-۳ مقدمه

۵۶ ----- ۲-۳ روش تحقیق

۵۶ ----- ۳-۳ جامعه آماری

۵۷ ----- ۴-۳ نمونه آماری و روش نمونه گیری

۵۷ ----- ۵-۳ متغیرهای تحقیق

۵۸ ----- ۶-۳ ابزار و مواد اندازه گیری

۶۰ ----- ۷-۳ روش اجرای تحقیق

۶۰ ----- ۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم : یافته های تحقیق

۶۲	۱-۴ مقدمه
۶۲	۲-۴ یافته های توصیفی پژوهش
۶۲	۳-۴ وضعیت گرایش تحصیلی و شغلی و دوره تحصیلی دانشجویان
۶۳	۴-۲ وضعیت سنی و جنسی دانشجویان و اساتید
۶۳	۴-۳ سابقه کارآفرینی در خانواده دانشجویان
۶۴	۴-۴ وضعیت نحوه تامین هزینه دانشگاه دانشجویان
۶۵	۴-۵ وضعیت تحصیلی اساتید
۶۵	۴-۶ گرایش تحصیلی اساتید
۶۶	۴-۷ وضعیت مرتبه علمی و استخدامی اساتید
۶۶	۴-۸ وضعیت معدل دانشجویان، سابقه تدریس و مدیریت اساتید و سابقه کاری کارآفرینان
۶۷	۴-۹ وضعیت ساختار سازمانی تربیت بدنی در دانشگاه اساتید
۶۷	۴-۱۰ وضعیت تحصیلی مدیران شرکت های ورزشی
۶۸	۴-۱۱ نوع مالکیت شرکت های ورزشی

۶۸	۱۲-۲-۴ نوع شرکت های ورزشی
۶۹	۱۳-۲-۴ گستره فعالیت شرکت های ورزشی
۶۹	۱۴-۲-۴ وضعیت محصولات شرکت
۷۰	۱۵-۲-۴ حیطه کاری شرکت در حوزه ورزش
۷۰	۱۶-۲-۴ اولویت بندی عوامل چهارگانه مرتبط با کارآفرینی و مولفه های آن بر حسب میانگین
۷۳	۳-۴ یافته های استنباطی پژوهش
۷۳	۱-۳-۴ آزمون فرضیه اول
۷۳	۱-۱-۳-۴ مقایسه نظرات سه گروه در زمینه عوامل چهارگانه مرتبط با کارآفرینی
۷۵	۲-۱-۳-۴ مقایسه دیدگاه دانشجویان و اساتید در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی
۷۶	۳-۱-۳-۴ مقایسه دیدگاه دانشجویان و کارآفرینان در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی
۷۷	۴-۱-۳-۴ مقایسه دیدگاه اساتید و کارآفرینان در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی
۷۹	۲-۳-۴ آزمون فرضیه دوم
۸۰	۱-۲-۳-۴ اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه دانشجویان
۸۱	۲-۲-۳-۴ اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه اساتید

۳-۲-۳-۴ اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه کارآفرینان ۸۲

۴-۲-۳-۴ اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی به صورت سرجمع سه گروه ۸۳

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱-۵ مقدمه ۸۶

۲-۵ خلاصه تحقیق ۸۶

۳-۵ بحث و نتیجه گیری فرضیه اول ۸۸

۴-۵ بحث و نتیجه گیری فرضیه دوم ۹۰

۵-۵ پیشنهادات ۹۴

۱-۵ پیشنهادات برخاسته از تحقیق ۹۴

۲-۵ پیشنهادات برای سایر محققان ۹۵

منابع ۹۶

پیوست ها ۱۰۸

چکیده انگلیسی ۱۱۷

عنوان انگلیسی ۱۱۸

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۲) سیر تحولات و پیدایش مفاهیم نظری کارآفرینی و کارآفرین ۲۰	
جدول (۲-۲) ویژگی کارآفرینان از دیدگاه محققان مختلف ۲۶	
جدول (۲-۳) نقش کارآفرینان در نظریه های اقتصادی ۲۷	
جدول (۲-۴) زیر مجموعه های تعریف کارآفرینی در اهداف آموزشی ۳۵	
جدول (۲-۵) شاخص نرخ بیکاری به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی ۴۰	
جدول (۲-۶) خلاصه تحقیقات انجام شده در زمینه نیازهای آموزشی کارآفرینی ۵۳	
جدول (۱-۳) نمونه آماری و تعداد پرسشنامه های پخش شده و برگشتی ۵۷	
جدول (۳-۲) ضریب پایایی پرسشنامه به تفکیک مولفه های اندازه گیری ۵۸	
جدول (۱-۴) وضعیت گرایش تحصیلی، شغلی و دوره تحصیلی دانشجویان ۶۲	
جدول (۴-۲) وضعیت جنسیتی و میانگین و انحراف استاندارد سن دانشجویان و اساتید ۶۳	
جدول (۴-۳) وضعیت مرتبه علمی و استخدامی اساتید ۶۶	
جدول (۴-۴) میانگین و انحراف استاندارد معدل دانشجویان، سابقه تدریس و ... ۶۶	

جدول (۴-۵) نوع شرکت های ورزشی	68
جدول (۴-۶) وضعیت محصولات شرکت از لحاظ انحصارا ورزشی	69
جدول (۴-۷) اولویت بندی عوامل چهارگانه مرتبط با کارآفرینی بر حسب میانگین	70
جدول (۴-۸) میانگین و اولویت بندی مهمترین مولفه های عوامل مرتبط با کارآفرینی بر حسب میانگین	71
جدول (۴-۹) میانگین رتبه های نظرات دانشجویان، اساتید و کارآفرینان در زمینه...	74
جدول (۴-۱۰) آزمون کروسکال والیس جهت مقایسه نظرات دانشجویان، اساتید و کارآفرینان	74
جدول (۴-۱۱) میانگین رتبه های نظرات دانشجویان، اساتید در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی	75
جدول (۴-۱۲) آزمون لا من ویتنی جهت مقایسه دیدگاه دانشجویان و اساتید	76
جدول (۴-۱۳) میانگین رتبه های نظرات دانشجویان و کارآفرینان در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی	76
جدول (۴-۱۴) آزمون لا من ویتنی جهت مقایسه دیدگاه دانشجویان و کارآفرینان	77
جدول (۴-۱۵) میانگین رتبه های نظرات اساتید و کارآفرینان در زمینه عوامل مرتبط با کارآفرینی	78
جدول (۴-۱۶) آزمون لا من ویتنی جهت مقایسه دیدگاه اساتید و کارآفرینان	78
جدول (۴-۱۷) خلاصه یافته های مربوط به مقایسه نظرات دو به دو گروه ها در زمینه ...	79
جدول (۴-۱۸) اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه دانشجویان تربیت بدنی	80

جدول (۴-۱۹) آزمون فریدمن جهت مقایسه میزان اولویت های آموزشی از دیدگاه دانشجویان----- ۸۰

جدول (۴-۲۰) اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه اساتید ----- ۸۱

جدول (۴-۲۱) آزمون فریدمن جهت مقایسه میزان اولویت های آموزشی از دیدگاه اساتید----- ۸۱

جدول (۴-۲۲) اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی از دیدگاه کارآفرینان ورزشی----- ۸۲

جدول (۴-۲۳) آزمون فریدمن جهت مقایسه میزان اولویت های آموزشی از دیدگاه کارآفرینان----- ۸۲

جدول (۴-۲۴) اولویت بندی نیازهای آموزشی کارآفرینی به صورت سرجمع از دیدگاه سه گروه----- ۸۳

جدول (۴-۲۵) آزمون فریدمن جهت مقایسه اولویت های آموزشی کارآفرینی از دیدگاه سه گروه----- ۸۳

جدول (۴-۲۶) خلاصه یافته های مربوط به اولویت بندی نیازهای آموزشی به تفکیک گروه ها ----- ۸۴

فهرست شکل ها و نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار (۱-۲) تغییرات نرخ بیکاری بین سالهای ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۹۰	۴۱
نمودار (۱-۳) عوامل چهارگانه مرتبط با کارآفرینی	۵۹
نمودار (۱-۴) سابقه کارآفرینی در خانواده دانشجویان	۶۳
نمودار (۴-۲) توزیع درصد فراوانی نحوه تامین هزینه دانشگاه دانشجویان	۶۴
نمودار (۴-۳) میزان تحصیلات اساتید	۶۵
نمودار (۴-۴) توزیع فراوانی اساتید به تفکیک گرایش تحصیلی	۶۵
نمودار (۴-۵) میزان تحصیلات مدیران شرکت های ورزشی	۶۷
نمودار (۴-۶) گستره فعالیت شرکت های ورزشی	۶۹
نمودار (۴-۷) حیطه کاری شرکت ها در حوزه ورزش	۷۰

فصل اول

طرح تحقیق

امروزه عامل اصلی روی آوردن کشورها بویژه کشورهای صنعتی به کارآفرینی، ابتلاء کشورهای صنعتی به رکود اقتصادی، افزایش نرخ بیکاری و نوسان قیمت در تجارت بین الملل می باشد. در این وضعیت افزایش توجه به پتانسیل نقش کارآفرینان به عنوان یک راه حل ممکن برای حل مشکلات بوسیله اکثر کشورها مورد توجه قرار گرفته است (فوزیا^۱ و همکاران، ۲۰۰۴). سیاست گذاران در اروپا و ایالت متحده معتقدند که کارآفرینی یک نیاز اساسی برای رسیدن به سطح بالای رشد اقتصادی و نوآوری می باشد. در حقیقت تحقیقات تجربی نشان دهنده ارتباط مثبت بین فعالیت کارآفرینی و بازده بالای اقتصادی می باشد (اووستربک^۲ و همکاران، ۲۰۱۰).

در تعریف کارآفرینی ادنان الیاس^۳ بیان می کند کارآفرینی فرایند ایجاد و توسعه کسب و کار می باشد یک نیرو برای موقیت اجتماعی و توسعه ملی است (فوزیا و همکاران، ۲۰۰۴). تیمونس و اسپینیلی^۴ (۲۰۰۴) کارآفرینی را به عنوان کنش خلاق انسانی معرفی می کند که از چیزهای بی ارزش چیزهای با ارزشی از طریق پیگیری فرصت هایی که در اطراف منابع تحت کنترل هستند، می سازند(پیستروی^۵ و همکاران، ۲۰۰۸). تحقیقات انجام شده نشان می دهد که عبارت کارآفرین نیز با معانی متفاوتی توسط محققان مطرح شده است. در واقع اصطلاح کارآفرین در زبان انگلیسی برگرفته شده از لغت فرانسوی (entreprendre) به معنای متعهد شدن است(فوزیا و همکاران، ۲۰۰۴).

دکینز و فریل^۶ (۲۰۰۹) کارآفرین را به عنوان فرد خلاق و دارای قوه تخیل قوی معرفی می کنند، آنها در واقع کارآفرین را کاتالیزور تغییر اقتصادی می دانند(کسدی المهدی^۷ و همکاران، ۲۰۱۰). ویلیام بایگرو معتقد است که کارآفرین کسی است که فرصت را در می یابد و با یک سازمان به منظور پیگیری آن فرصت ها ارتباط می یابد(تجاری، خدایاری، ۱۳۸۵). به عبارت دیگر کارآفرین فردی است که توانایی تولید ثروت بوسیله شناسایی فرصت ها و توسعه سود رقابتی و بهره برداری از آنها را دارد(دومیترو^۸، ۲۰۰۷).

کارآفرینی دارای انواع متفاوتی است که شامل :

- کارآفرینی تشکیلات مخاطره آمیز جدید : این نوع کارآفرینی شامل کنش انسان خلاقی است که چیزهای با ارزشی را از چیزهای بی ارزش می سازد.
- کارآفرینی صنعتی : شامل فعالیت های ابتكاری در تولید، زنجیره تامین، عملیات تهیه و توزیع و تسهیلات است.

¹.Fauziah

². Oosterbeek

³. Ednan elyas

⁴. Timmonas& spinelli

⁵. Pistrui

⁶. Deakins & Freel

⁷. Kasadi Almahdi

⁸. Dumitru

- کارآفرینی سازمانی : شامل هدایت و پشتیبانی از ایده های توسعه و تکمیل سودبخشی است. به عبارت دیگر کارآفرینی سازمانی فرایندی است که در آن کارآفرین می کوشد تا فعالیت کارآفرینانه ای را در سازمانی که معمولاً سنتی و بوروکراتیک است به ثمر رساند(احمدپورداریانی،عزیزی،۱۳۸۳).
- کارآفرینی اجتماعی : ماموریت مرتبط با حل مشکلات اجتماعی، اولویت های چالش انگیز و کم کردن مشکلات اجتماعی می باشد (پیستروی و همکاران،۲۰۰۸). کارآفرینی فردی (مستقل) : فرایندی است که در آن کارآفرین می کوشد تا فعالیت کارآفرینانه ای را به طورآزاد به ثمر رساند (احمدپورداریانی،عزیزی،۱۳۸۳).
- کارآفرینی شرکتی : کارآفرینی شرکتی به عنوان یک جست و جوی خصوصی است که به خطر تناقضات قوی ایجاد شده در نیروهای کارآفرینی درنیروهای استراتژیک یک شرکت رسیدگی میکند(لیسن^۱،۲۰۰۷). در زمینه ویژگی های شخصیتی کارآفرینان توماس و مولر^۲ (۲۰۰۰) خصوصیات کارآفرینان دوراندیشی، اشتیاق و پشتکار، ابتکار عمل و محرك شناسایی کردند (مارس^۳،۲۰۰۷). به همین منظور ویلیام دی بایگراو^۴ مدیر مرکز مطالعات کارآفرینی کالج بابسون، ده ویژگی شخصیتی کارآفرینان را که شامل : رویا، قاطعیت ، عملگرایی ، اراده ، وقف ، عشق ، توجه به جزئیات ، کنترل سرنوشت ، افزایش درآمد و توزیع ثروت است را مشخص کرد(احمدپورداریانی،عزیزی،۱۳۸۳). شناسایی این خصوصیات در پرورش استعداد کارآفرینان برای شروع کسب و کار دارای اهمیت است (کسدی المهدی و همکاران،۲۰۱۰).
- با توجه به اهمیت کارآفرینی در دنیای امروز، فاکتور کلیدی در توسعه فعالیت های کارآفرینی مطابق گزارش‌های نظارت کارآفرینی جهانی^۵، آموزش کارآفرینی است که به عنوان یک شروع برای فعالیت های کارآفرینی با تمرکز بر تحریک فعالیت های کارآفرینی می باشد (پریتوریوس^۶،۲۰۰۸). آموزش کارآفرینی یک نیاز برای توسعه تخصصی فرد کارآفرین، شناسایی فرصت های تجاری و عملکرد کارآفرینان می باشد (اودونیک^۷ و همکاران،۲۰۰۹).
- گاراوان^۸ (۱۹۹۴) عنوان کرده که کارآفرینی قابل آموختن است و الگویی را تحت عنوان کارآفرینان اغلب تربیت می شوند نه اینکه کارآفرین به دنیا می آیند مطرح کرد (فوزیاه و همکاران،۲۰۰۴). در دهه های اخیر پیشرفت های عظیمی در زمینه آموزش کارآفرینی در دانشگاههای سراسر جهان مشاهده شده است که نشان دهنده این موضوع است که دانشجویانی که از طریق آموزش کارآفرین می شوند به احتمال زیاد نسبت به دیگر دانشجویان به دنبال شروع کسب و کار در آینده هستند (یارحمیدی^۹ و همکاران،۲۰۰۸).

¹. Lassen

⁴. William D.baygrave

⁷. Odunaike

². Thomas & Mueller

⁵. General Entrepreneurship Monitor

⁸. Garavan

³. Mars

⁶. Pretorius

⁹. Yarhamidi